

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Dispvatio LXX. De Angelorum incorruptibilitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

subfunt, seu distant æqualiter ab eodem genere, habere econtrariõ duas inæquales: sicut enim materia prima contrahitur & limitatur quoad suam capacitatem, & indifferentiam physicam per formas speciem diversas, & inæquales, ita duæ differentia inæquales & inter se disparatæ immediatè contrahere poterunt idem genus: quod si præsent, species illæ æqualiter distabunt ab ente, & tamen inter se sunt inæquales, ergo similiter econtrerõ.

VII.

Plura prædicata in una specie compenari possunt ab unico in alia.

Deinde ad æqualitatem, vel inæqualitatem in perfectione parum refert, quod æqualiter vel inæqualiter distent ab ente, plura enim prædicata quæ una species participat, & in se continet, in alterâ suppleri possunt, imò & superari per unicum: sic Angelus per solum prædicatum intellectivi superat equum vel leonem, qui tamen plura prædicata in se continent, nempe vegetativum, sensitivum, & cætera, quæ non continet Angelus.

SECTIO QUARTA.

Vtrum Angeli, qui de facto sunt, omnes differant specie.

I.

An Angeli de facto omnes differant specie, est incertum.

CIRCA specificam distinctionem Angelorum infero ulterius, non satis constare, utrum omnes, qui de facto creati sunt, specie differant nec ne: licet enim rationes variis locis à D. Thoma allatæ, ut quod hoc spectet ad ornatum, pulchritudinem, & perfectionem Universi, commendationem divinæ potentie &c. probabiliter hoc suadeant, non tamen convincunt: unde ex Sanctis Patribus non pauci affirmant multos ex Angelis jam creatis convenire specie, vel saltem rem omnino incertam esse asserunt: sic S. Damascenus lib. 2. de fide cap. 3. de Angelis loquens, Ac de

essentia quidem, inquit, equalisne inter se, an dispar sit, haudquaquam compertum habemus, solus ille scit, qui eos creavit, Deus. S. etiam Augustinus libro contra Origenistas ad Orosium ait, nescire se quomodo Angeli differant.

Alii verò multi ex Patribus absolutè affirmant plurimos, imò omnes Angelos esse ejusdem speciei: sic S. Basilius lib. 3. de Spiritu S. contra Eunomium. Omnes Angeli, inquit, sicut appellationem unam, sic etiam naturam omnino eandem habent. S. Athanasius, libro ad Antiochum q. 4. de Angelis dicit, una tantum est essentia, sicut tantum est una essentia hominum: Tandem S. Anselmus, lib. 2. cur Deus homo cap. 21. Quamvis, inquit, omnes (Angeli) sint unius nature, non sunt ejusdem generis sicut homines, id est non omnes ab uno Angelo propagati, sicut homines omnes ab uno homine: unde per genus ibi intelligit profapiam.

Imò ipsi etiam Auctores Scholastici sunt hac in re non parum inter se divisi: Albertus Magnus, S. Bonaventura & alii nonnulli, omnes omnino Angelos ejusdem esse dicunt speciei atomæ. Alii verò ut Alexander, Gabriël, Dionysius Carthus. licet illos qui sunt diversi ordinis vel saltem diversæ Hierarchiæ velint esse specie diversos, aiunt nihilominus Angelos ejusdem ordinis esse numero tantum distinctos, & hoc modo explicant Patres supra positos.

Ex his constat rem hanc esse omnino incertam: nec mirum, nam ut bene Vasquez hic, Disp. 181. cap. 2. cum etiam in iis, quæ oculis videmus, satis discernere non possimus, distinguantur specie necne, quid mirum si id in illis præstare nequeamus, quæ à sensibus remota, planè aspectum nostrum fugiunt, & in quibus fere non procedimus nisi divinando.

II. Multi ex sanctis Patribus aiunt Angelis de facto non differre specie.

III. Quid sentiant Scholastici de distinctione specierum Angelorum.

IV. Conclusio circa distinctionem specierum Angelorum.

DISPUTATIO LXX.

De Angelorum Incorruptibilitate.

SECTIO PRIMA.

Vtrum Angeli sint incorruptibiles.

I.

De qua corruptibilitate sit hic sermo.

INCORRUPTIBILES, inquam, incorruptibilitate, non prout excludit corruptionem propriè dictam, seu suspensionem actionis generativæ, vel educitivæ ex subjecto; Angeli enim cum ex nullo subjecto educiti sint, certum est eos non hoc modo esse corruptibiles, nec divinitus; cum tamen forma cæli, si non sit corpus simplex, licet incorruptibilis naturaliter, possit nihilominus per potentiam Dei absolutam hoc modo corrumpi, suspendendo scilicet actionem educitivam, per quam produciuntur. Quæstio ergo præfens est, utrum posito quod semel producantur, sint ab intrinseco incorruptibiles, seu inannihilabiles, ita ut ex naturâ suâ petant perpetuò durare, & connaturaliter destrui non possint.

II.

certum est

Angelos aliquo modo esse incorruptibiles, saltem ex decreto Dei, eos perpetuò volentis con-

fervare, certum est apud omnes, tum quia Sancti Patres id ubique asserunt, tum quia à Conciliis etiam est definitum. Controversia ergo solum procedit, utrum ubi semel creati fuerint, hoc Dei decretum, perpetuò scilicet eos conservandi, possint.

P. Vasquez hic Disp. 182. cap. 2. licet in ordine ad potentiam creatam Angelos immortales esse dicat, & incorruptibiles, ait tamen respectu potentie Dei, tam Angelos, quam animam hominis omnemque adeo creaturam, esse naturâ suâ mortalem, & corruptibilem, latè sumptâ corruptibilitate, prout etiam annihilabilitatem includit. Quam similiter sententiam amplectuntur alii nonnulli, ut Lessius, Becanus, Alarcon, qui proinde merè ex gratiâ Dei Angelos & animam hoc sensu aiunt esse immortales, respectu Dei scilicet, quamvis à nullâ creaturâ destrui possint.

Secunda sententia est Divi Thomæ, qui hic, q. 50. art. 5. absolutè docet Angelos, omnemque substantiam spiritualem esse naturâ suâ incorruptibilem. Sanctum Thomam sequitur Cajetanus ibidem, Ferrara 3. contra Gentes, cap. 55. & Thomistæ

Angeli esse aliquo modo incorruptibiles.

III. Quæ sententia dicant aliqui Angeli esse naturaliter corruptibiles.

IV. Angeli sunt naturaliter incorruptibiles.

mista communiter, Suarez hic lib. 1. cap. 9. Molina, Valentia, Tannerus, Arriaga, & alii communiter, & planè videtur amplectenda.

V. Hi ergo omnes auctores, licet fateantur tam Angelos quàm animam mortales, ut ita dicam, & corruptibiles esse, si spectetur absoluta Dei potentia, cum simpliciter possint à Deo destrui, deinde etiam esse gratiâ Dei immortales & incorruptibiles, quia hanc suam entitatem, ratione cujus incorruptibilitatem consequuntur, tamquam donum merè gratuitum à Deo acceperunt, unde eorum incorruptibilitas, est etiam hoc sensu gratia Dei, cum Qui dat formam det consequentia ad formam: aiunt nihilominus, eiusmodi esse eorum naturam, ut posito quod semel ex gratia, seu gratiâ à Deo creentur, petant postea connaturaliter semper conservari, idque per suam entitatem quæ talis est naturæ, ut primo instanti quo existit, connaturali quadam exigentiâ requiratur nunquam destrui.

Quo sensu Angeli sint gratiâ Dei incorruptibiles.

VI. Res variâ naturâ suâ petunt ad tempus ali-quod durare.

VII. Anima est immortalis, seu incorruptibilis, ergo & Angelus.

VIII. Non satis est auctoritati Concilii referendo animam esse ex gratiâ Dei immortalem.

Anima, etiâ secundum Philosophiâ est immortalis.

dum de immortalitate animæ, eaque fusè profectus sum, tum in philosophia, tum in Promethæo Christiano, cap. 3. 4. & quinto.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia Angelos non esse naturâ suâ immortales.

OBICIUNT primò Patres dicentes Angelos esse immortales, non naturâ, sed gratiâ Dei. Verum jam ostendimus quo pacto sint immortales ex gratia, nempe quòd esse suum, non nisi dependenter à libero influxu Dei accipiant.

Obiiciunt secundò: non posse Angelum petere connaturaliter durare, nec enim habet appetitum ad hoc innatum, hic quippe esse debet semper ad aliquid à se distinctum. Respondetur Angelum durationem illam petere per positivam inclinationem in suum bonum, sive vocetur appetitus innatus, sive non. Appetit ergo actionem conservativam sui pro instantibus sequentibus; unde si annihilaretur, esset annihilatio illa Angelo violenta illo instanti quo annihilatur; ad hoc autem sufficit quòd sit contra exigentiâ, quæ immediatè ante fuit; hoc enim satis est ad huiusmodi violentiam; quæ licet omninò stricta non sit, cum subiectum tunc non existat, eiusmodi tamen est, ut sufficiat ad ostendendum appetitum Angeli innatum & inclinationem ad perpetuam conservationem sui; solvi etiam hoc ab omnibus debet, in impetu & aliis huiusmodi, si priùs destruantur, quàm connaturaliter petunt.

I. Obiiciunt primò Patres dicentes Angelos esse immortales, non naturâ, sed gratiâ Dei.

II. Obiiciunt secundò: non posse Angelum petere connaturaliter durare.

Ad violentiam sufficit, quòd sit contra exigentiâ, quæ immediatè ante fuit.

III. Angelus habet intrinsicam non repugnantiam ut annihiletur à Deo per potentiam absolutam.

IV. Differentiâ inter non repugnantiam in Angelo ut producat, & ut annihiletur.

V. Quo sensu creatio sit beneficium ejusdem ordinis cum conservatione.

Dices cum patre Vasquez citato, Angelum habere intrinsicam non repugnantiam ut annihiletur à Deo, ergo non habet positivam repugnantiam ad destructionem. Respondetur habere positivam inclinationem naturalem ad conservationem sui, & consequenter positivam etiam repugnantiam ad destructionem. Unde nec potest naturaliter destrui. Hoc tamen non obstante destrui potest per potentiam absolutam, & ad huiusmodi destructionem habet non repugnantiam. Quo etiam modo habet ignis non repugnantiam, ut Deus cum eo non concurrat ad producendum calorem, vel ignem in passo disposito, & approximato, sol ut privetur luce, & res omnes ut priventur passionibus ac proprietatibus, etiam maximè debitis.

Urgebis: in Angelo non repugnantia, seu potentia logica ut producat, sufficit ut possit naturaliter à Deo creati, ergo & non repugnantia seu eadem potentia logica ad destructionem sufficit ut possit naturaliter annihilari. Negatur consequentia: disparitas est, quòd Angelus postquam semel productus est, petat non destrui; unde si destruat, sit aliquid contra naturalem ejus exigentiâ: at verò licet antequam creetur habeat non repugnantiam ut producat, non tamen petit non produci, qua de causa productio illius fieri potest naturaliter, non annihilatio. Quod fateri omnes debent in impetu, sono, & similibus, & specialiter in igne & aliis causis proximè jam applicatis; cum enim connaturaliter petant in illis circumstantiis agere, non repugnantia quam habent in ordine ad potentiam absolutam ut priventur operatione, non facit quo minus concursus Dei tunc non suspendatur connaturaliter.

Et hinc etiam solvitur quòd obijci posset, nempe ejusdem ordinis esse beneficium creationis & conservationis, esto enim id ita sit hoc sensu, quòd nimirum

nimirum utraque proveniat ex liberalitate & gratia Dei, proveniunt tamen modo dispari; creatio siquidem ita simpliciter est ex liberalitate, & gratia, ut nihil planè supponatur, quod eam exigat; posita verò creatione Angeli exigitur ejus conservatio.

VI. Est ergo in Angelo realis & naturalis inclinatio, & appetitus ad conservationem, fundatus in ipsa ejus natura, & cum ea identificatur, ratione cujus verè ac propriè potest Angelus dici naturà

suà indefectibilis, & incorruptibilis, etiam respectu Dei, non quidem respectu potentia illius absoluta, per hanc enim de rebus omnibus disponit Deus pro libito, & cum naturà legibus dispensat sed ut auctor est Universi, seque naturalibus rerum inclinationibus & exigentiis accommodat, ut in aliis plurimis facile cerni potest: sicut calor in summo habet repugnantiam respectu potentia Dei ordinaria, ut sit in eodem subjecto cum frigore in summo, non respectu potentia absoluta.

destruibilis, non respectu potentia absoluta.

DISPUTATIO LXXI.

De loco Angelorum.

MULTI hic latè disputant de natura loci tum extrinseci, spatii scilicet imaginarii, tum intrinseci, ubicationis nimirum, per quam Angelus red- dicitur loco presens: quæ tamen cum in physicis fusè tractata sint, disputationem de iis denuo isthic non instituum, sed ex philosophia supponam, eaque hic solummodo discutiam, quæ nostro instituto sunt propria, sicque hanc de Angelis materiam, quæ tota penè philosophica est, brevius quàm à plerisque eam disputatam video, expediam

SECTIO PRIMA.

Opiniones varia de existentia Angeli in loco.

I. Quid hic intelligatur per existentiam Angeli in loco.

SSE Angelos in loco indubitatum videtur, nam quod nullibi est, non est, ut cum Aristotele docent philosophi. At verò per esse in loco intelligimus esse hic vel ibi, sicut in Scriptura dicuntur Angeli in deserto ministrasse Christo esurienti, Angelus Gabriël ingressus domum Beatæ Virginis, &c. ergo verè erant illic præsentés. Si tamen hoc tantùm sensu negat quis Angelum esse in loco, nempe quod dimensivè in re aliqua non contineatur, non est reprehendendus.

II. Angelos aliter loco esse præsentés certum est.

Quod ergo in præsentem afferimus, est Angelos esse realiter præsentés, seu indistantes à loco: quod ita certum existimat S. Thomas ut in 2. Dist. 37. q. 3. art. 1. dicat sine hæresi negari non posse, tum ob loca Scripturæ jam posita, tum quia sæpe in divinis litteris dicuntur Angeli esse in Cælo, cecidisse de Cælo, ingressi in porcos, ejectione de corporibus obsessorum, & similia, quæ apertè ostendunt Angelos esse & fuisse à variis locis indistantes. Unde S. Gregorius Nazianzenus oratione 34. inter propticitates Angelorum ponit, quod, inquit, omnia loca peragant, omnibus ubique impigrè absunt, tum ob ministerii promptitudinem, tum ob naturæ levitatem: Et Tertullianus in Apologia cap. 22. sic habet: Omnis spiritus ales est, hoc est Angeli & Demones: igitur momento ubique sunt, totus orbis illis locus unus est, quid ubique geratur tam facile sciunt, quam enuntiant, velocitas divinitas creditur, quia substantia ignoratur. Quando verò dicunt Angelos esse ubique, declarant se non intelligere eos esse ubique

actu, sed potentia, seu pro libito posse locum quemcumque brevissimo tempore occupare.

Prima igitur sententia, quam cum quibusdam antiquioribus sequitur Vasquez 1. p. Disp. 188. cap. ultimo, Angelum ait esse in loco per unionem ad corpus, per quam tamen affirmare videntur, Angelum non distare immediatè ab aliis locis, ut à centro, polis mundi &c. Sed mediatè, ratione scilicet corporis, quod ab his distat immediatè.

III. Prima sententia est Angelum esse in loco per unionem ad corpus.

Secunda sententia est Thomistarum qui universim affirmant Angelum esse in loco per actionem transeuntem, quam circa corpus illud exercet: ita Ferrara 3. contra Gentes cap. 68. & alii, licet in modo defendendi differant; aliqui enim volunt Angelum ita esse præsentem per operationem, ut ratione hujus solius dicatur esse in loco, ita ut substantia Angeli non sit verè & substantialiter præsens, ac proinde solum sit præsens præsentia virtutis, sicque non formaliter, sed virtualiter: alii tamen ita volunt Angelum esse in loco per operationem, ut ipsa operatio vel reddat formaliter & adæquatè substantiam Angeli præsentem loco, vel saltem inadæquatè. Unde hic postremus modus absolutè affirmat Angelum verè esse in loco, non per potentiam solum, sed præsentiam, quod non facit primus, sed tantum ait præsentem esse quoad potentiam.

IV. Secunda sententia ait Angelum esse in loco per actionem transeuntem.

Tertia sententia est nonnullorum, qui dicunt esse spiritum in loco, vel per actionem circa corpus, modo jam dicto, vel econtrà per passionem in spiritu à corpore receptam, quæ ratione demones & animas aiunt esse in inferno, esto nihil isthic agant, sed patiantur.

Præsentia formalis est virtualis.

V. Tertia sententia hoc fieri vult per actionem aut passionem.

Quarta demum sententia est Cajetani, qui ut Angeli sint in Cælo, sufficere ait, quòd ibi sint in beatitudine, & fruuntur Deo. Afferere proinde videtur ad hoc sufficere actionem etiam immanentem, puta

VI. Quarta sententia adest sufficere actionem immanentem.